

Manus Befring

00:00:00

Edvard Befring velkommen til studio her på Høgskolen i Oslo og Akershus. Dette er en programserie om den store sammenslåingen fra en rekke små høyskoler i osloregionen og til det som i dag.

00:00:11

Da er Høgskolen i Oslo og Akershus, og din rolle har jo vært knyttet til Statens spesiallærer, høyskole og utdanning.

00:00:19

Kan du si litt om hva som har vært din rolle og dine stillinger fra du kom inn i bildet i nittensyttifem?

00:00:27

Ja, jeg startet som rektor formelt.

00:00:31

I fra 1. Januar 1976, og da var vi en selvstendig.

00:00:37

Pedagogisk høyskoler, det vil si vi fikk høyskolestatus akkurat det året.

00:00:43

Og vi fungerte mer eller mindre direkte under departementet.

00:00:52

Etter hvert, så utvikler det seg ideer om at aldri disse høyskolene i Oslo og Akershus skulle samles.

00:01:00

Vi hadde jo hatt regionale rektormøter og og litt av kvart av samarbeid, men nå skulle dette, organiseres de det eventuelt høyskolestyret.

00:01:13

Og det var stor motstand. Det tror jeg kan si blant rektorene og blant de impliserte høyskolene i mot et ja og på et møte så ble det nedsatt en firemanns komite eller 4 medlemmer av rektorer som skulle følge opp kritikken II mot denne ordningen. Og der var mellom anna aurvåg rik mehamn jo rektor vi.

00:01:36

Sosial høyskolen, og så var det svære som var ved fysioterapi, Høgskolen, og så var det jeg. Det var også en fjerde som jeg ikke greier å ta fram akkurat nå.

00:01:49

Du sier dere kunne like gjerne hatt kontakten direkte med departementet. Åsulv frøysnes her. Han er jo i dag medarbeider på dette historieprosjektet på Høgskolen i Oslo og Akershus.

00:02:00

Men du var jo i departementet på den tida. Du har jo hatt oversikt over disse prosessene. Hva er dine gode spørsmål til b ringer denne sammenhengen?

00:02:10

Ja bakgrunnen som befring er inne på var jo at det var vedtatt i Stortinget at det skulle være et regionalt høyskolesystem. Det var vedtatt i femogsytti, og det ble etablert i.

00:02:24

Hele landet i 76 og 77. Veldig spesiell historie egentlig, men i Oslo Akershus var det liksom større og mer problematisk som er inne på slik at.

00:02:40

Hat der ble det utsatt og de forskjellige.

00:02:48

Skolene, som etter hvert var høyskoler, ble styrt direkte fra departementet. Det.

00:02:57

Ble det jo utredet av forskjeller som er inne på så så.

00:03:04

Det er jo interessant å få fram hva som egentlig skjedde fram til og hva som var motstanden mot dette systemet.

00:03:17

Kan du si noe om det? Hva? Hva slags vurderinger dere gjorde?

00:03:21

Ja altså i fra Statens beskjeder fra Høgskolen sin side, så var det i grunnen bare ett punkt som var viktig, og det var at vi var en nasjonal høyskole.

00:03:32

Vi hadde ansvar for utdanning og i hele landet. De hadde jo også på den tida utviklet 2 distrikts avdelinger om ikke de var kommet i gang, så var det klar på papiret enn i Nord Norge og en på Vestlandet.

00:03:46

Så vi hadde i praksis granske store nasjonale oppgaver. Vi var også den eneste høyskolen som hadde fått i gang hovedfagseksamen.

00:03:54

Men det eneste lærerutdannings institusjon.

00:04:00

Vi var vel også litt skeptisk til å få et system i mellom oss og departementet fordi vi har erfart? I alle fall hadde jeg som rektor erfart et veldig smidig og godt samarbeid med departementet.

00:04:16

Og det var jo da først Johan bjørge som da var i allmenn skoleavdelingen og seinare enevoldsen. Godset må og dag omholt og og sult frøysnes og alle disse personene som vi kunne ha et åpent og skikkeli.

00:04:33

Forhold til og det innebærer jo mellom anna at departementet stilte opp for oss i mange sammenhenger der vi hadde behov for det samtidig så prøvde vi å stille opp for departementet.

00:04:47

Vi gjorde jo blant annet en veldig stor oppgave i å ta imot gjester som kommer fra utlandet, og vi lagde et eige og relativt profesjonelt opplegg. Må jeg si? Det er den senere barneområdet.

00:05:03

Trond våge var en av strategene for det da, og vi hadde jo en kjempeflott tv avdeling blant annet og og vilkår for å legge opp steke besøks program, og vi prøvde jo å stille opp for departementet også i andre sammenhenger, så vi var vel litt redde for at en del av dette ville smuldre bort når vi fikk denne dette høyskolestyret i mellom. Jeg et byråkrati eller en organisasjon i mellom oss og departementet.

00:05:31

Møte det forståelse for den posisjonen dere var i.

00:05:34

Ja, jeg opplevde jo at folk i departementet skjønte.

00:05:39

Skjønt alt det vi hadde og komme med av innvendinger, men det.

00:05:43

Men de andre rektorene og høyskolestyret. Dere reiser jo egentlig på 2. Hester dere både samarbeidet her i regionen, og så var dere også opptatt.

00:05:50

Ja, jeg har da posisjon det. Det gikk jo når høyskolestyret endelig ble innstilt da så opplevde jo mange positive ting også, og det var jo et paradoks på mange måter at nervik ble da kallet til å bli direktør for dette systemet, og han viser jo å være veldig fleksibel.

00:05:51

Av å bevare den nasjonale post.

00:06:11

Og forsinket ikke saken når vi skulle ha ulike saker presentert for departementet, som ble ikke det som stopper ikke det opp. Det måtte være hvis det var store prinsipielle spørsmål at det måtte innføre høyskolestyret.

00:06:27

Så det gikk egentlig mye bedre enn det vi hadde regnet med.

00:06:33

En kan vel si at de 2 årene som Oslo Akershus var uten høyskolestyret, så registrerte man jo her at ute i landet, eller så var lokalpolitikkerne på hugget og skulle støtte høyskolen og få til forskjellige ting hos de som som man da ikke på samme måten kunne håndtere i Oslo og Akershus.

00:06:57

Og det etter hvert, så var det jo noen som mente at de måtte få et styre for å bli.

00:07:04

Noenlunde likebehandlet på visse områder.

00:07:07

Ja, men jeg opplevde jo også. Det er veldig nokså negative ting med disse her. Høgskolestyret rundt omkring i landet tenker mellom anna på Finnmark, der vi hadde planlagt et opplegg sammen med politikere og fagfolk og må gå inn og bygge opp en avdeling i Kirkenes som både kunne styrke spesialpedagogikken, men som også kunne ta opp i seg andre fagområder i dette russisk norske samarbeid.

00:07:35

Og jeg husker på et møte i kirken. Jeg så fikk jeg tildelt en hel skole, en ungdomsskole som de ikke lenger hadde bruk for vær.

00:07:44

Så god her er det, men som sagt Høgskolen stiger i alta og vi ga klar beskjed om, at her skal det ikke inn. Dette skal vi ordne meg selv, og resultatet er jo at en i Finnmark fikk en enorm tilbakegang når det gjaldt kompetanse, ikke minst på det spesialpedagogiske feltet.

00:08:03

Vi har jo opplevd noe noe av det samme i Sogn og Fjordane, men nå er dette. Her er tilbaketrukket stadium, men det var ikke bare bare med disse her regionale høyskolestyret.

00:08:15

Disse politikken skulle være for skole klarer seg selv og på et fagfelt som personalpolitikk, så vil jo det være helt urealistisk.

00:08:23

Det er omtrent like ille som det skulle begynne å lage medisiner studium i alle regioner. Det ville være helt urealistisk.

00:08:33

Du ble jo brukt til å delta i utredningsutvalg. Det er vel også det? Ja, det minst som ble oppkalt etter deg kan du si veldig kort uten å gjøre vold på innholdet litt om hva som hva mandat og eventuelt konklusjonene i disse utvalgene du var med på omkring disse spørsmålene i den tiden.

00:08:52

Er det begynte vel med at RV ba om meg om å arrangere forskerkurs for tilsett i de aller høyskole.

00:09:02

Og jeg tror ikke, jeg husker feil at det første kurset som vi har arrangert, det var omkring 19 hundreogåttien.

00:09:09

Og etter hvert så ble det årlige kurs som vi laget.

00:09:13

Vi hadde jo hatt hovedfag da siden 1976, og hadde jo bygd opp en viss kompetanse i forskningsmetodikk blant annet. Og det var det var starten på at vi gjorde yte en konkret og ganske effektiv bistand ved å si etter hvert, så ble.

00:09:36

Ervik opptatt av at jeg skulle også medvirke i.

00:09:42

I samlingen av de ulike høyskolene. Det hadde vel en viss bakgrunn i at jeg.

00:09:48

Har hatt kontakt med folk fra alle disse her høyskolene, på forskerkurs og liknande.

00:09:55

Så jeg satser som leder av et av de større utvalget der vi skulle forsøke å fremme forslag om hvordan hele denne prosessen skulle skride fram, og hvordan det til slutt skulle ende opp i en samlet struktur.

00:10:12

Så du arbeidet varmt for sammenslåing av alle andre, men gikk selv til universitetet.

00:10:17

Ja, du kan jo si at.

00:10:20

Det er litt litt merkelig det, men også hvis spesialer høyskolen må jeg jo si vi var delte og vi var delte i oppfatningen av å gå til universitetet, og jeg var vel en av de som var mest skeptisk til å gå til universitetet, og det har jo sammenheng med at jeg kom ifra universitetet opprinnelig.

00:10:40

Jeg hadde jo vært på blindern på pedagogisk forskning, institutt i mange år. Jeg var professor i overhus på et universitetet. Jeg kjente det system.

00:10:49

Dere har og visste at de anvendte fagene. Profesjonsfagene ville ikke ha veldig gode vilkår eller vil det vil ikke få gode vilkår for å.

00:11:00

Si det slik.

00:11:01

Og det er når vi ser på på institutt for spesialpedagogikk i dag og sammenliknet med hvordan det var før vi ble en del av universitetet. Så jeg er vel stort sett halvert.

00:11:13

Mange av de praktiske avdelingene våre er jo nedlagt, og i det hele tatt så er ikke det. Så er det godt egentlig akkurat sånn som jeg var redd for.

00:11:23

Så vi burde absolutt blitt stående utenfor.

00:11:27

Om vi mener jeg da, om vi hadde fått det hvis vi hadde fått det i en ny høyskole struktur. Det er jo veldig vanskelig å si.

00:11:37

Men personlig ville vel ønske at?

00:11:40

På et eller annet tidspunkt så kunne instituttet på nytt havne i høyskolesystemet fordi vi er et profesjonsfag og hører hjemme der.

00:11:50

Nå er jo Høgskolen i Oslo og Akershus søkte om adgang til å bli universitet og opper jo på å bli det er det.

00:11:57

Det er jo også et selvstendig universitet og selvfølgelig ikke inn i uio. Men har du noen synspunkter på universitetsstatus for profesjonsfag generelt?

00:12:06

Nei, jeg er ikke tilhenger av at vi skulle ha flere universitet.

00:12:11

Jeg tror det ville være mye bedre om vi hadde utviklet høyskolene videre på den listen som det nå er, er laget.

00:12:21

Å få skape gode vilkår for lærerutdanningen og sosiale fag og helsefag og så videre. Ingeniørfag.

00:12:30

Universitetet viser en ikke skal lage en ny type universitet. Nå er jo det for så vidt også II gang ved at ars har fått universitetsstatus.

00:12:39

Og det er jo 1, 1 1 universitet som bygger på litt andre prinsippene i gamle alme.

00:12:51

Nei, jeg. Jeg nå kjenner lite til hvordan utviklingen av våre i Stavanger, bodø og.

00:12:57

Og i Kristiansand og.

00:13:02

Jeg tror de hadde gjort det like bra om det jeg kunne ha det fram med staten som høgskole.

00:13:08

Når vi ser på den perioden innpå 70 og særlig 70 80 tallet, så var det jo store endringer og mange konflikter og kamper så å si innenfor høgskolemiljøene om ikke bare faglig positivismen skulle ut og den kritiske.

00:13:25

Tilnærming skulle inn, men i tillegg så hadde vi jo kulturrevolusjonen på den ene siden mot det makthaverne Arbeiderpartiet på den andre siden.

00:13:35

Hvordan kunne du merke slike konflikter innad i miljøet på din utdanning?

00:13:43

Skal ikke noe til disse konfliktene. Jeg tror det har litt sammenheng med at vi var en gruppe fagfolk og også administrativt ansatte som da arbeider knallhardt for å.

00:13:56

Realisere noe ambisjoner som var veldig høyt.

00:14:02

Jeg nevnte hovedfag som vi fikk i gang i fra 76 og endret seg sammen ifra.

00:14:07

80 svekker vi en internasjonal mastergrad i fra 83, og vi så kom da doktorgraden i spesialpedagogikk i 86. Og det var jo et veldig stort løft.

00:14:19

Og tror ikke vi hadde. Jeg tror ikke vi hadde tid til å holde på med disse diskusjonene som er nok opplevd foregikk rundt omkring.

00:14:30

Men vi hadde egentlig mer enn nok med å få få ting til å fungere faglig sett og vitenskapelig.

00:14:38

Det er vel ingen grunn til å legge skjul på at du som person, fagperson med din bakgrunn og din måte å håndtere slike miljøer på og utviklingsarbeid rundt. Det har preget ditt fag i særlig grad. Har du noen?

00:14:54

Hva? Hva tenker du om støtteapparatet rundt deg i forhold til slik det også ofte skjer at man får konkurranse man blir.

00:15:03

Man blir ofte forsøkt vippet litt ut eller, eller det skjer ting som som ledere og og frontfigurer noen ganger får merket. Har du merket noen?

00:15:15

Urimelig kritikk av de den framskutte rolle II ditt fag i alle disse årene.

00:15:21

Ja, det har jo ikke for enkelt alltid. Jeg vil. Jo si det var noe motspillere av og til som jeg måtte være klar over, og jeg måtte sette meg inn i strategiene til motstanderne. Så hvis jeg skal nevne noe her, så må må det jo være lærerutdannings rådet for eksempel som ikke vil finne seg i at spesialrom skolen fikk nok.

00:15:44

Og studieopplegg, som vi ikke alle andre hadde.

00:15:48

Jeg må vel også nevne at.

00:15:52

At pedagogisk forskning institutt på Universitetet i Oslo. De hadde vondt for å svelge at departementet vedtok at en bestand i spesialpedagogikk skulle være likestilt med embetseksamen i psykologi og embetseksamen i pedagogikk med tanke på visse stillinger i det norske skoleverket.

00:16:14

Og men der opplevde jo også det.

00:16:18

At embetsverket i departementet det informerte meg om hva som skjedde, så jeg visste for eksempel at jeg kom brev som var truende i fra fra fra pedagogisk fortjeneste da.

00:16:31

Og departementet er i gang med alt i det rådet. Jeg kan bare sitte helt stille og arbeide videre med de planene vi hadde, og de planene vi begynte å utvikle andre i de 83.

00:16:42

Det gikk vi i retning av å få en doktorgrad, fordi vi mente at det var behov for det faglig.

00:16:50

Fordi det så kompliserte prosesser det handler om når vi når vi når det dreier seg om hjelpetiltak og utviklingstiltak for utviklingshemmede. Men personlig hadde jeg også den opplæringen av at dette kunne være en stimulans for hele høyskolesystemet og det. Og da tenkte jeg ikke tanken i det hele tatt at vi skulle forlate høyskolesystemet og gå inn i universitetet.

00:17:19

Pedagogisk forskningsinstitutt de hadde jo flere fronter de de hadde dere da åpenbart, og så hadde det jo sosialpedagogiske alternativ som også poppet opp og ble en trussel for dem en periode.

00:17:29

Så det kan jo hende at de var litt svekket, men det høres jo. Dette er veldig spennende, tenker jeg om den rollen departementet også kan ha spilt i det å støtte sosialpedagogiske utdanningen.

00:17:43

Nei, jeg mener det er spesial lærerutdanningen på den måten som edvard befring nå nevner. Hadde du noen kontakt med den den?

00:17:53

Kommunikasjonen så å si mellom spesial lærerutdanningen og departementet.

00:18:00

Ja, så jeg var jo mye kontakt så lenge de var høyskole for å si det.

00:18:07

Sånn og og.

00:18:10

I høyskolesystemet, så var det jo slik at.

00:18:14

Denne utdanningen ble vurdert som en nasjonal spydspiss og som en synes det var bra å ha det samme.

00:18:22

Vurderingene lå jo også i høyskolestyret sånn at det det var jo ikke noe for høyt skolefolk var det jo.

00:18:29

Ikke noe.

00:18:30

Særlig applaus da hernes utvalget kom med dette forslaget om at de burde over til universitetet fordi at de hadde fått en doktorgrad som høyskoler ikke skulle ha.

00:18:43

Det var den tida, og det er klart da var noen år der da.

00:18:47

Da da det var veldig problematisk for høyskole å få doktorgrad og doktor disputaser sånn at det var jo de som hadde den grunn.

00:18:59

Synes det var riktig å skille den ut. Senere var det jo Stavanger som førte kampen for doktorgrader innenfor sivilingeniør.

00:19:11

Feltet altså oljeteknologi så så altså det.

00:19:18

Det bærer jo et preg av slik slik tankegangen var den gangen.

00:19:27

Og at det også var, kan jeg si en en viktig nærmest formell faktor for at man da gikk til universitetet da, hvis man ikke skulle ha gjort det, så måtte nok.

00:19:41

Befring har brukt litt hardere lut, og jeg har fått et enstemmig kollegium til å gå imot det og det. Det er jo det var jo selvsagt ikke lett å.

00:19:52

Vite det den gangen, eller?

00:19:55

Det, det var jo fordeler også med å gå til universitetet og regner man med.

00:20:01

Men når det gjaldt bredden i fagmiljø og mulighetene der. Selv om det er realitetene, kunne man jo lure på.

00:20:11

Men jeg har jo hørt at du jo egentlig ikke var så begeistret for å havne.

00:20:14

I universitetet da.

00:20:16

Nei var vel en av de som var skeptisk, og vi fant vel ut at staten på spesialskolen var delt i 2.

00:20:24

Men de som var det, de som var sterkest interessert i her med sitt opplegg.

00:20:31

Det var nok disse her som satt som dosenter, og som dermed visste vi havner i universitetsmiljøet. Vi får professor status. Dessverre så er jeg greit for at det var en litt for sterk motiverende faktor.

00:20:46

Men det kunne kanskje være også andre argument som talte i samme?

00:20:51

Økning men personlig så mener jeg at det var feil, fordi vi har ikke eksempel på at profesjonsfag, bortsett fra de gamle fagene medisinen og juice, har spesielt gode vilkår i det systemet.

00:21:09

At vi trenger et mer pragmatisk, profesjons orientert miljø for å ivareta et fag som spesialpedagogikk.

00:21:17

Og det innebærer med det vannet av å ha nær kontakt med de miljøet og det funksjonshemmede er.

00:21:25

Men det er jo både barnehage og skole og spesialinstitusjoner og.

00:21:30

Og disse kontaktflatene, så vi hadde utviklet det. Jeg var fenomenale, og det jeg er også blitt svekket.

00:21:38

Etter at vi kom til universitetet, og det er med på å undergrave en del av den faglige integriteten.

00:21:48

Vi har hørt at du bidro på en effektiv måte også til å støtte sammen sammenslåingen av alle disse andre høyskolene, uten at dere da ble med på det laget en seier for Høgskolen i Oslo og Akershus at man ble samlet og har så gode arbeidsvilkår som i dag uten at dere er med.

00:22:07

Vi har også en annen seier notert på deg, og det er jo din fantastiske posisjon i utviklingen av faget spesialpedagogikk i Norge. Der har det jo vært en særklasse.

00:22:16

Frontfigur, og vi noterer et lite tap ved at du har kritikk mot universitetet. Jeg tenker at vi nå er vi framme ved Dagens situasjon, og vi er forbi den streken vi egentlig hadde tenkt å komme på dette intervjuet med fireogtretti men takk skal du ha for at du kom til studio på Høgskolen i Oslo, Akershus, Edvard Befring.

00:22:34

Ja takk til deg.